

Skrining rozwoju małego dziecka w okresie wczesnego i średniego dzieciństwa (SRMD:0;6- 6 lat)

Kwestionariusze obserwacji aktywności dziecka. Profil funkcjonalny ICF¹

INSTRUKCJA

Skrining rozwoju małego dziecka (zwany dalej SRMD) to narzędzie służące monitorowaniu rozwoju dziecka w okresie wczesnego dzieciństwa (6-36 m-cy) oraz średniego dzieciństwa (3-6 lat). Obejmuje obserwację zachowań dziecka w kategorii aktywność. Oceniane aktywności pogrupowane są w obszary zgodnie z klasyfikacją ICF.

Podstawę oceny stanowią schematy rozwojowe, które przedstawiają, zgodnie z prawami ontogenezy, aktywności typowe dla funkcjonowania dziecka prawidłowo rozwijającego się. Badanie odbywa się na podstawie obserwacji aktywności dziecka i rozmowie z opiekunami dziecka, poprzedzone winno być okresem obserwacji i budowania relacji dzieckiem i jego środowiskiem opiekuńczym.

SRMD jest:

- kluczowym, wstępnym etapem dla planowania działań wspierających rozwój dziecka oraz jego rodziny,
- rodzajem strategicznego badania, które z założenia przeprowadza się na ogólnej populacji dzieci, w tym będących w grupie podwyższonego ryzyka lub u których zaobserwowano niepokojące sygnały zaburzeń rozwoju lub trudności w uczeniu się i codziennym funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym.

Kwestionariusze obserwacji aktywności dziecka są przeznaczone do wykorzystania przez:

- specjalistów WWR (psychologów, logopedów, pedagogów specjalnych, fizjoterapeutów i innych terapeutów,
- opiekunów w instytucjach opieki nad małym dzieckiem, wychowawców w przedszkolach,
- pielęgniarki, położne środowiskowe, lekarze pediatry, POZ
- pracowników socjalnych, doradców rodzinnych, asystentów rodziny, którzy wspierają rodziny w rutynowych czynnościach;
- rodziców, prawnych opiekunów dziecka, którzy dzięki temu będą mogli odpowiednio wcześniej po wykryciu ewentualnych problemów zgłosić się do instytucji koordynującej WWR lub upewnić się, że rozwój ich dziecka przebiega adekwatnie do wieku życia.

SRMD zawiera:

- Kwestionariusz danych podstawowych
- Kwestionariusz obserwacji aktywności dziecka (9 kategorii wiekowych: 6-8 m-cy, 12-14 m-cy, 18-20 m-cy, 24-26 m-cy, 30-32 m-cy, 3 lata, 4 lata, 5 lat, 6 lat)

¹ Kwestionariusz stanowią wersję eksperymentalną i mogą być stosowane wyłącznie w ramach projektu na zlecenie MEiN. Zakaz publikowania i udostępnienia. Wszelkie prawa zastrzeżone.

– Profil funkcjonalny aktywności dziecka

Procedura:

1. Podstawową metodą oceny jest obserwacja dziecka:
 - podczas naturalnych, spontanicznych aktywności, podczas rutynowych czynności w trakcie dnia oraz w zaaranżowanych sytuacjach zadaniowych,
 - w środowisku znanym dziecku i w środowisku nowym dla dziecka,
 - w obecności osób znanych oraz w obecności osób obcych dla dziecka.
2. Prowadzący badanie uzupełnia arkusz danych podstawowych o informacje o dziecku (osobie badanej), placówce realizującej badania, dane osoby przeprowadzającej badanie.
3. U badanych dzieci w wieku 0-2 lata (arkusz 1,2,3 z pierwszego programu badawczego) wymagane jest zaznaczenie, przez Badającego jednej z kategorii: *poród o czasie*, *poród przedwczesny*. Jeśli oznaczono „poród przedwczesny” należy wskazać, w którym tygodniu urodził się Badany. Na podstawie tych informacji należy określić skorygowany metrykalny wiek życia (w przypadku wersji elektronicznej System dokona właściwej analizy i automatycznie wskaże prawidłowy).
4. U badanych dzieci w wieku 2-6 lata (arkusz 4,5,6,7,8,9) wymagane jest wyłącznie podanie daty urodzenia i wieku życia.

W Arkuszach dla dzieci od 6 miesięcy do 6 lat wyszczególnione są oceniane obszary aktywności.

- 1) każdy obszar aktywności zawiera kategorie aktywności
- 2) każdej kategorii aktywności przypisane są zachowania dziecięce, które podlegają ocenie
- 3) każdemu zachowaniu przypisana jest ocena TAK/NIE, należy zaznaczyć znakiem X pole
- 4) zachowaniu ocenionemu na TAK, nadaje się 1 pkt, zaś ocenionemu na NIE - 0 pkt
- 5) po ocenie wszystkich zachowań w danej KATEGORII należy zsumować liczbę punktów i obliczyć wskaźnik procentowy - suma uzyskanych punktów/liczba wszystkich ocenianych zachowań x100
- 6) po dokonaniu oceny dziecka należy zanotować wszystkie wyniki w poszczególnych obszarach aktywności, wyniki końcowe (suma punktów oraz wskaźnik procentowy) należy przenieść do arkusza zbiorczego wyników, który jednocześnie stanowi profil funkcjonalny dziecka
- 7) na podstawie uzyskanych wyników (wskaźnika procentowego) określa się kwalifikator (zgodnie z Tabelą), który określa stopień wymaganego wsparcia lub skalę trudności rozwojowych.

Kwalifikatory

Kod kwalifikatora		Wskaźnik prawidłowych zachowań dziecięcych	Wskaźnik nieprawidłowych zachowań dziecięcych
0	BRAK trudności	96-100%	0-4%
1	NIEZNACZNE trudności	75-95%	5-24%
2	UMIARKOWANE trudności	51-74%	25-49%
3	ZNACZNE trudności	5-50%	50-95%
4	SKRAJNIE DUŻE trudności (całkowite)	0-4%	96-100%

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Minister
Edukacji i Nauki

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

KATOLICKI
UNIwersYTET
LUBELSKI
JANA PAWŁA II

KUL
1918

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
Im. Marii Grzegorzewskiej

8	Nieokreślone		
9	Nie dotyczy		

System na podstawie kwalifikatorów sugeruje stopień wymaganego wsparcia WWR:

- dla kwalifikatora 0 stopień WWR to: wsparcie nie jest potrzebne
- dla kwalifikatora 1 stopień WWR to wymagane nieznaczne wsparcie
- dla kwalifikatora 2 stopień WWR to wymagane wsparcie
- dla kwalifikatorów 3 i 4 stopień WWR to wymagane znaczące wsparcie

Realizacja narzędzia w wersji elektronicznej:

- należy wprowadzić dane o dziecku i wyniki ocenianych aktywności TAK/NIE
- wprowadzone dane są automatycznie przeliczane przez system elektroniczny (patrz pkt 5-7)